

G'darei Tzniyus – Ervah and Tznius Defined

Feb. 2, 2003

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף כד עמוד א

אמר רבי יצחק: טפח באשה ערוה. למאי? אילימא לאסתכולי בה - והא אמר רב ששת: למה מנה הכתוב תכשיטין שבחוץ עם תכשיטין שבפנים - לומר לך: כל המסתכל באצבע קטנה של אשה כאילו מסתכל במקום התורף! אלא: באשתו, ולקריאת שמע. אמר רב חסדא: שוק באשה ערוה, שנאמר +ישעיהו מ"ז+ גלי שוק עברי נהרות, וכתוב +ישעיהו מ"ז+ תגל ערותך וגם תראה חרפתך. אמר שמואל: קול באשה ערוה, שנאמר +שיר השירים ב'+ כי קולך ערב ומראך נאוה. אמר רב ששת: שער באשה ערוה, שנאמר +שיר השירים ד'+ שערך כעדר העזים.

תלמוד בבלי מסכת שבת דף סד עמוד ב

אמר רב ששת: מפני מה מנה הכתוב תכשיטין שבחוץ עם תכשיטין שבפנים - לומר לך: כל המסתכל באצבע קטנה של אשה - כאילו מסתכל במקום התורפה.

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף כה עמוד ב

אמר רבא: צואה בעששית - מותר לקרות קריאת שמע כנגדה, ערוה בעששית - אסור לקרות קריאת שמע כנגדה. צואה בעששית מותר לקרות קריאת שמע כנגדה - דצואה בכסוי תליא מילתא, והא מיכסאי; ערוה בעששית אסור לקרות קריאת שמע כנגדה +דברים כ"ג+ ולא יראה בך ערות דבר, אמר רחמנא, והא קמיתחזיא.

שולחן ערוך אורח חיים הלכות קריאת שמע סימן עה

להזהר מגלוי שער וקול אשה בשעת ק"ש, וכן שלא לקרותה כנגד הערוה, ובו ו' סעיפים. סעיף א - טפח מגולה באשה, במקום שדרכה לכסותו, אפי' היא אשתו, אסור לקרות ק"ש כנגדה. הגה: וי"א דוקא באשתו, אבל באשה אחרת אפילו פחות מטפח הוי ערוה הגהות מיימוני פ"ג. ונראה מדברי הרא"ש דטפח באשה ערוה, אפי' לאשה אחרת, רק שבעצמה יכולה לקרות אע"פ שהיא ערומה, כדלעיל ס' ע"ד. סעיף ב - שער של אשה שדרכה לכסותו, אסור לקרות כנגדו. הגה: אפי' אשתו, אבל בתולות שדרכן לילך פרועות הראש, מותר. הגה: וה"ה השערות של נשים, שרגילין לצאת מחוץ לצמתן (ב"י בשם הרשב"א) וכ"ש שער נכרית, אפי' דרכה לכסות. הגהות אלפסי החדשים.

ערוך השולחן אורח חיים הלכות קריאת שמע סימן עה סעיף ז

ועתה בואו ונצווה על פרצות דורינו בעוונותינו הרבים שזה שנים רבות שנפרצו בנות ישראל בעון זה והולכות בגילוי הראש וכל מה שצעקו על זה הוא לא לעזר ולא להועיל ועתה פשתה המספחה שהנשואות הולכות בשערותן כמו הבתולות או לנו שעלתה בימינו כך מיהו עכ"פ לדינא נראה שמותר לנו להתפלל ולברך נגד ראשיהן המגולות כיון שעתה רובן הולכות כך והוהו כמקומות המגולות בגופה וכמ"ש המרדכי בשם ראב"ה בספ"ג וז"ל כל הדברים שהזכרנו לערוה דוקא בדבר שאין רגילות להגלות אבל בתולה הרגילה בגילוי שיער לא חיישינן דליכא הרהור עכ"ל וכיון שאצלינו גם הנשואות כן ממילא דליכא הרהור [והרי"ף והרמב"ם השמיטו לגמרי דין שיער וקול משום דס"ל דלאו לק"ש איתמר עכ"ל]:

רמב"ם הלכות אישות פרק יג הלכה יא

מקום שדרכן שלא תצא אשה בשוק בכפה שעל ראשה בלבד עד שיהיה עליה רדיד החופה את כל גופה כמו טלית נותן לה בכלל הכסות רדיד הפחות מכל הרדידין, ואם היה עשיר נותן לה לפי עשרו כדי שתצא בו לבית אביה או לבית האבל או לבית המשתה, לפי שכל אשה יש לה לצאת ולילך לבית אביה לבקרו ולבית האבל ולבית המשתה לגמול חסד לרעותיה ולקרובותיה כדי שיבואו הם לה, שאינה בבית הסוהר עד שלא תצא ולא תבוא. אבל גנאי הוא לאשה שתהיה יוצאה תמיד פעם בחוץ פעם ברחובות, ויש לבעל למנוע אשתו מזה ולא יניחנה לצאת אלא כמו פעם אחת בחודש או פעמים בחודש כפי הצורך, שאין יופי לאשה אלא לישוב בוית ביתה שכך כתוב +תהלים מ"ה+ כל כבודה בת מלך פנימה.

שו"ת אגרות משה אבן העזר חלק א סימן קב

ובדבר שאלתך אם קודם הנישואין כדאי לקרא בספרי חכמי הרופאים בענין התשמיש איך שיהיה באופן הנאות להאשה כדי שיהיה שלום בית. הנה בימים האחרונים שקודם הנישואין שחתן טרוד במחשבת בעילה דהא בלילה הראשונה שאחר הנישואין נחשב זה גם טירדא דמצוה ליפטר מק"ש כמפורש בגמ', יכול לקרא בהם אבל קודם לזה אינו כדאי שיש לחוש שיבא מזה ח"ו לידי הרהור ולהוצאת זרע לבטלה אם לא שבטוח בנפשו שלא יבא לכך אבל מי הוא בזמננו שיכול לבטוח בנפשו כ"כ.